

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea I

Titlul proiectului de act normativ

LEGE

pentru modificarea art. 15, alin. (1), lit. a din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, a art. 10, alin. (3) din Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor și abrogarea Legii nr. 103/1992 privind dreptul exclusiv al cultelor religioase pentru producerea obiectelor de cult

Secțiunea a II-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

În prezent, Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal scutește cultele religioase de plata impozitului pe venit, pentru tipurile de venit prevăzute la litera a, alineatul 1, articolul 15 din Codul fiscal. Printre categoriile de venituri neimpozabile se numără: ”pentru cultele religioase, *veniturile obținute din producerea și valorificarea obiectelor și produselor necesare activității de cult, potrivit legii, veniturile obținute din chirii*, veniturile obținute din cedarea/instrăinarea activelor corporale, *alte venituri obținute din activități economice* sau de natura celor prevăzute la alin. (2), veniturile din despăgubiri, în formă bănească, obținute ca urmare a măsurilor reparatorii prevăzute de legile privind reconstituirea dreptului de proprietate, cu condiția ca sumele respective să fie utilizate, în anul curent și/sau în anii următori, pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult, pentru lucrări de construcție, de reparație și de consolidare a lăcașurilor de cult și a clădirilor ecleziastice, pentru învățământ, pentru furnizarea, în nume propriu și/sau în parteneriat, de servicii sociale, acreditate în condițiile legii, pentru acțiuni specifice și alte activități nonprofit ale cultelor religioase, potrivit Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată;”.

Astfel, **reprezentanții cultelor religioase sunt scutiți de impozit pentru sumele pe care le obțin din producția și vânzarea de bunuri, terenuri, clădiri și mașini pe care le-au folosit în activități economice**, condiția fiind ca sumele respective să fie utilizate pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult.

Conform actualului Cod fiscal, începând cu anul 2016 cultele religioase nu vor mai fi impozitate nici pentru veniturile obținute din vânzarea sau orice altă formă de cedare sau înstrăinare a activelor corporale cum ar fi terenuri, clădiri, mașini și altele chiar dacă acestea au fost folosite în cadrul activităților economice. Legea prevede că din 2016 cultele religioase nu mai sunt scutite de impozit pe profit, dar veniturile obținute sunt neimpozabile. Cultele religioase nu plătesc impozit pe profit, ci doar depun Declarație anuală de impozit pe profit unde precizează că impozitul este de zero lei. ***În urma scutirii plății impozitului pe venit, cultele religioase sunt avantajate financiar și fiscal față de alți agenți economici care produc bunuri și servicii în același domeniu de activitate.***

Datele pe care le voi prezenta în această Expunere de motive se referă la veniturile Bisericii Ortodoxe Române întrucât presa le-a scos în evidență. Pentru celelalte culte informațiile nu sunt disponibile. Discuția principială este însă aceeași în cazul tuturor. Exemplificările care privesc biserica majoritară au doar un rol ilustrativ pentru argumentele prezentate în *Expunerea de motive*.

Așadar, deși este o organizație fără scop lucrativ, Biserica Ortodoxă Română a avut un excedent bugetar de peste 33 de milioane de lei pe anul 2014, respectiv 7,5 milioane de euro. Un alt exemplu este agenția de turism a Patriarhiei Române, Basilica Travel (care se ocupă cu organizarea pelerinajelor), a raportat pe 2014 un excedent bugetar de 513.000 lei, adică aproximativ 115.000 euro¹.

¹ http://adevarul.ro/news/societate/averea-bisericii-ortodoxe-romane-1_5175067a053c7dd83f3451c3/index.html

Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor întărește prevederile din Codul fiscal, prin art. 10, alin. 3 care prevede că ”statul promovează sprijinul acordat de cetățeni cultelor prin deduceri din impozitul pe venit și încurajează sponsorizările către culte, în condițiile legii”.

Pentru producerea și valorificarea obiectelor și produselor necesare activității de cult, cultele religioase se bucură de monopolul garantat de Legea nr. 103/1992 privind dreptul exclusiv al cultelor religioase pentru producerea obiectelor de cult.

Legea prevede că ”Biserica Ortodoxă Română și celelalte culte religioase au, în exclusivitate, dreptul de producere și valorificare a obiectelor și veșmintelor de cult, precum și de tipărire a cărților de cult, a celor teologice sau cu conținut bisericesc, necesare practicării cultului.” Sunt de părere că această lege încalcă flagrant principiile economiei de piață, interzicând competiția echitabilă a mai multor agenți economici care să producă și să comercializeze astfel de bunuri.

Legea actuală nu este în spiritul sistemului de concurență socială, garantând monopolul unui actor neguvernamental pentru producerea unor bunuri și obiecte destinate liberului consum. Această formă de reglementare a pieței este în contradicție cu principiile pieței unice europene, cu libertatea de producere a bunurilor și serviciilor, cu libera inițiativă și cu principiul competitivității pieței economice.

Biserica Ortodoxă Română (BOR) administrează una dintre cele mai mari averi din România, a cărei valoare depășește trei miliarde euro, potrivit estimărilor Business Standard, pe baza datelor centralizate în urma unei ample anchete jurnalistice.

La acest nivel, BOR se poate compara cu cei mai mari jucători din economie, Petrom (cu o valoare de piață – 8,3 miliarde euro), BCR (peste șase miliarde euro, la prețul plătit de austriecii de la Erste la achiziție în 2005) sau BRD SocGen (5,6 mld. euro

– valoare bursieră), depășind companii precum Alro Slatina, Hidroelectrică, Banca Transilvania sau cel mai mare lanț de retail local – Metro România.

Veniturile BOR sunt estimate la aproximativ 90 mil. euro pe an, din care cea mai mare parte este realizată în ordine de către Mitropolia Moldovei și Bucovinei, respectiv cea a Olteniei. Biserica Ortodoxă Română deține peste 40.000 de hectare de teren arabil, circa 40.000 de hectare de pădure, pachete de acțiuni deținute la peste 15 companii din sectorul hotelier, energetic, producția de vase de uz casnic, fabrici de cherestea, construcții, agricultură, firme de transport, edituri, tipografii și circa 27 de licențe de radio plus altele de televiziune.

2. Schimbări preconizate

În primul rând, propunerea legislativă modifică articolul 15, alin. (1), lit. a din Legea nr. 227/2015, în sensul în care nu mai sunt exceptate de la plata impozitului veniturile obținute din producerea și valorificarea obiectelor și produselor necesare activității de cult; veniturile obținute din chirii și veniturile obținute din activități economice.

În al doilea rând, se corelează art. 10, alin. (3) din Legea nr. 489/2006 cu noile prevederi ale art. 15, alin. (1), lit. a din legea nr. 227/2015, printr-o nouă formulare a articolului: "Statul promovează sprijinul acordat de cetățeni cultelor prin deduceri din impozitul pe anumite tipuri de venit[...]".

În al treilea rând, se abrogă integral Legea nr. 103/1992 privind dreptul exclusiv al cultelor religioase pentru producerea obiectelor de cult, astfel încât statul să nu mai garanteze cultelor religioase monopolul economic pe producerea și comercializarea unor obiecte și bunuri de cult.

Propunerea legislativă constă într-un pachet integrat de 2 modificări legislative și o abrogare a unei legi, astfel încât să se asigure respectarea principiului

separării dintre stat și biserică în ceea ce privește excesul unor facilități fiscale pentru culte, dar și o echitate și o competitivitate în economia de piață între culte și alți agenți economici.

Autoritățile publice subvenționează și acordă numeroase privilegii, inclusiv de ordin financiar, cultelor religioase din țară, mai ales celui majoritar, deși acestea au consistente surse proprii de profit. Contribuții, produse sub însemnul bisericii, sponsorizări, taxe din evenimente sunt doar câteva din sursele de profit ale Bisericii Ortodoxe Române care are o avere estimată la peste 3 miliarde de euro².

Astfel, având în vedere dovedirea capacității și sustenabilității financiare a Bisericii Ortodoxe Române, precum și a celorlalte culte recunoscute de stat, apreciem că acestea pot și trebuie să aibă datoria morală de a fi egale în fața legii fiscale cu celelalte persoane fizice și juridice, conform art. 13 și art. 14 din Legea nr. 227/2015.

Secțiunea a III-a

Impactul socio-economic al propunerii de act normativ

1. Impactul macro-economic

Doar Biserica Ortodoxă Română a raportat, pe anul 2014, venituri din surse proprii de finanțare în valoare de 126 milioane lei³. Dacă s-ar aplica impozitul pe venit de 16%, statului român i-ar reveni, numai din activitățile economice desfășurate de BOR, aproximativ 20 de milioane de lei anual. În România sunt 18 culte recunoscute oficial de către stat. Dacă s-ar impozita veniturile acestora din activități economice, numai Biserica Ortodoxa Română ar contribui la bugetul de stat cu aproximativ 20 de milioane de lei. Presupunând că veniturile brute anuale ale celorlalte culte din România sunt mai mici decât ale Bisericii Ortodoxe Române, estimăm că suma impozitelor tuturor celorlalte culte ar crește substanțial impozitul pe care bisericile l-ar putea plăti statului român.

² <http://www.money.ro/averea-bisericii-ortodoxe-depasese-3-miliarde-euro-1/>

³ <http://www.analizeeconomice.ro/2015/06/ce-venituri-anuale-are-biserica.html>

Cu astfel de sume s-ar putea acoperi nevoi ale spitalelor, școlilor, asistenței sociale ori ale institutelor de cercetare științifică.

2. Impactul social

Se elimină o parte dintre privilegiile acordate excesiv de către stat cultelor religioase, în special Bisericii Ortodoxe Române. Societatea românească este în tot mai mare măsură profund nemulțumită de modul în care statul scutește cultele religioase de la plata impozitelor, în condițiile în care Guvernul reclamă anual faptul că nu poate aloca majorări substanțiale pentru educație și sănătate, din lipsă de fonduri.

Față de cele prezentate, a fost elaborată prezenta propunere legislativă, pe care o supun Parlamentului României spre dezbateră și adoptare.

Inițiator

Remus Cernea

Deputat independent

